

**Силабус курсу
ПСИХОЛОГІЯ (Вікова та педагогічна)**

Освітній ступінь – Бакалавр
Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність: 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)
Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Образотворче мистецтво)»

Кількість кредитів – 3

Рік підготовки – 1, 2; семестр – 2, 4

Компонент освітньої програми: Обов'язковий

Дні занять: п'ятниця; ауд.67

Консультації: четвер 14.05, ауд. 72

Мова викладання: українська

Керівник курсу

к. пед.н., доц. **Ширококорядюк Лілія Анатоліївна**

Контактна інформація

l.shyrokoradyuk@gmail.com; [0352-53-76-11](tel:0352-53-76-11)

Опис дисципліни

Вивчення дисципліни «Психологія (Вікова та педагогічна)» має за мету ознайомити майбутніх вчителів образотворчого мистецтва знаннями закономірностей психічного розвитку і формування особистості підростаючої людини в процесі її навчання і виховання в загальноосвітній школі, вміннями самостійно визначати потенційні можливості і тенденції розвитку в учнів творчих здібностей, цілей і потреб в суспільно корисній діяльності, здійснювати індивідуальний підхід, орієнтуючись на вікові особливості розвитку потребово-мотиваційної та когнітивної сфер психіки, а також своєчасно помічати причини відставання в навчанні, негідну поведінку окремих учнів, визначати найбільш ефективні шляхи подолання цих явищ; навчити студентів вмінням спостерігати і бачити дитину в педагогічному процесі, сформувати вміння аналізувати власну педагогічну діяльність і визначати ефективні шляхи та методи оптимізації виховання і навчання школярів.

Зміст дисципліни «Психологія (Вікова та педагогічна)» розроблено на основі відповідних положень щодо підготовки фахівців у сфері середньої освіти (Образотворче мистецтво), норм та традицій вищої університетської освіти, а також профілю освітньо-професійної програми.

Навчальний контент

	Тема	Результати навчання
Модуль I. Загальні закономірності вікової та педагогічної психології		
1	Тема 1. Предмет вікової та педагогічної психології. Тема 2. Закономірності та динаміка психічного розвитку і формування особистості в онтогенезі.	Знати: предмет, завдання і методи ВПП; зміст понять розвиток і психічний розвиток; умови і рушійні сили і закономірності психічного розвитку; зони актуального і найближчого розвитку; вікову періодизацію. Вміти: використовувати методи мат.статистики у психологічних дослідженнях.
Модуль II. Вікова психологія		
2	Тема 3. Психічний розвиток дитини до вступу в школу. Тема 4. Психічний розвиток і формування особистості молодшого школяра. Тема 5. Психічний розвиток і формування особистості у підлітковому віці. Тема 6. Психічний розвиток і формування особистості у віці ранньої юності.	Знати: загальну характеристику кожного вікового періоду, особливості розвитку когнітивної і особистісної сфер на кожному віковому етапі, якісну відмінність взаємостосунків з найближчим соціальним оточенням; значення провідного типу діяльності і характеристику основних психічних новоутворень; розуміти тенденції і особливості розвитку для врахування у виховній і навчальній роботі.

		Вміти: визначати рівень функціональної і психологічної готовності до навчання в школі, визначати тривожність, досліджувати особливості професійних інтересів старшокласників.
Модуль III Педагогічна психологія		
3	Тема 7. Психологія виховання і самовиховання. Тема 8. Психологія учіння і навчання. Тема 9. Психологічні особливості педагогічної діяльності.	Знати: основні концепції виховання, зміст поняття самовиховання і його складові; рівні морального розвитку особистості, особливості розвитку потребово-мотиваційної сфери; поняття «учіння», «учбова діяльність», «навчання», «мотив», компоненти вміння самостійно вчитися; оптимізація процесу навчання; структура педагогічної діяльності, педагогічний такт.

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 1	Здатність усвідомлювати власну причетність до традицій і цінностей національної культури, зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку мистецтва, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство.
ЗК 5	Здатність працювати в команді; переконувати та впливати на інших учасників колективу при вирішенні питань будь-якого рівня складності; знаходити компромісні рішення й брати на себе відповідальність за їх втілення.
ЗК 6	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.
ЗК 7	Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.
ЗК 8	Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 9	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 11	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК 12	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
СК 3	Здатність використовувати знання з психології і педагогіки у навчально-виховному процесі.
ПРН 3	Уміння творчо та професійно спілкуватись із застосуванням фахової термінології, керуватись у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.
ПРН 10	Вміння враховувати психологічні особливості у процесі навчання, спілкування та професійної діяльності.
ПРН 11	Володіння рефлексією, навичками оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності і обдуманого вибору шляхів їх вирішення.
ПРН 30	Уміння створювати рівноправний і справедливий клімат у освітньому

Літературні джерела

1. Вікова психологія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. П. Сергєєнкова, О. А. Столярчук, О. П. Коханова, О. В. Пасєка.
2. Вікова та педагогічна психологія : навч. посіб. для студ. вузів / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. 2-е вид., доп. К. : Каравела, 2008. 400 с.
3. Видра О.Г. Вікова та педагогічна психологія : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2012. 112 с.
4. Власова О. І. Педагогічна психологія : навч. посіб. для студ. вузів.К. : Либідь, 2005. 400 с.
5. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.К.: ЦУЛ,2012.424 с.
6. Дуткевич Т. В. Дошкільна психологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. 2-ге вид. К. : ЦУЛ, 2009. 392 с.
7. Заброцький М.М. Основи вікової психології. Навч. посіб. Тернопіль, 2001. 112 с.
8. Заброцький М.М. Педагогічна психологія: Курс лекцій: Навч. посіб. К.: МАУП, 2000. 100 с.
9. Загальна, вікова і педагогічна психологія : практикум : навч. посіб. для студ. пед. ін-тів / за ред. Д. Ф. Ніколенка. К. : Вища шк., 1980. 207 с.
- 10.Костюк Г. С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості. К. : Рад. школа, 1989. 608 с.
- 11.Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія: Курс лекцій: Навч. посіб. К.: ЦНЛ, 2005. 128 с.
- 12.Павелків Р. В. Вікова психологія : підруч. для студ. вищ. навч. закл. К. : Кондор, 2011. 469 с.
- 13.Павелків Р. В., Цигипало О. П. Дитяча психологія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. 2-ге вид., випр. К. : Академвидав, 2015. 432 с.
- 14.Поліщук В. М. Вікова та педагогічна психологія : навч.-метод. посіб. для студ. вузів. Суми : Університетська книга, 2006. 220 с.
- 15.Савчин М. В., Василенко Л. П. Вікова психологія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. 3-тє вид., перероб., допов. К. : ВЦ «Академія», 2017. 368 с.
- 16.Савчин М. В. Педагогічна психологія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Академвидав, 2007. 424 с.
- 17.Степанов О. М. Педагогічна психологія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Академвидав, 2011. 416 с.
- 18.Степанов О. М., Фіцула М. М. Основи психології і педагогіки [Текст] : навч. пос. 2-е вид., випр. і допов. К. : Академвидав, 2005. 520 с.
- 19.Столяренко Л.Д. Педагогічна психологія: підручник. Х., 2003. 544с.
- 20.Терлецька Л. Г. Вікова психологія і психодіагностика: підруч. для студ. вищ. навч. закл. К. : Слово, 2013. 606 с.

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій).
- 2) Тематика та зміст практичних та лабораторних робіт.
- 3) Завдання для підсумкового контролю (залікові питання).
- 4) Електронне навчання в системі MODLE.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Екзамен

Поточний контроль та самостійна робота				ІНД3	Підсумк. контр.	Сума
ЗМ1(практ.)	ЗМ 2 (лаб.)	ЗМ 3 (практ.)	ЗМ 5 (лаб.)			
				10	25	100
20	40					

Поточний контроль передбачає наступне оцінювання: максимальна оцінка – 5 балів за кожну тему. Модульні контрольні по другому і третьому модулю оцінюються по 5 балів кожна. У підсумку за аудиторні заняття студент набирає 65 балів.

У загальному для екзамену – 65 балів. Індивідуальне завдання – 10 балів. Підсумковий контроль – 25 балів.